

Zbiórka publiczna do puszek na renowację zabytkowych nagrobków oraz zapomnianych mogił osób zasłużonych dla Miasta Zgierza

1 i 2 listopada 2014 r.

Zbiórkę tradycyjnie prowadzi Towarzystwo Przyjaciół Zgierza, ul. 1 Maja 5, przy niezastąpionym wsparciu młodzieży ze zgierskich (i nie tylko zgierskich) szkół wraz z opiekunami. Jesteśmy z Państwem już po raz ósmy! I po raz piąty kwestujemy również przed cmentarzem ewangelickim przy ul. Spacerowej.

Obecnie po uchwaleniu przez Sejm RP nowej ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o prowadzeniu zbiorów publicznych (Dz. U. poz. 498) zarejestrowano zgłoszenie naszej zbiórki na ogólnopolskim elektronicznym portalu zbiorów publicznych jako bezterminowej – gdyż przed nami naprawdę ogrom pracy. Organizator takiej zbiórki ma obowiązek składania półrocznych sprawozdań z jej realizacji – informacji o zbiórce proszę szukać na stronie: www.zbiorki.gov.pl, nr zbiórki 2014/593/OR.

Przypomnimy obecnie prace wykonane dotychczas, a następnie przedstawimy zamierzenia.

W latach 2007-2013 za zebrane pieniądze wykonaliśmy:

1) na Starym Cmentarzu przy ul. ks. Skargi:

- przeprowadzona została renowacja nagrobków i mogił: dr. Stanisława Oleszy, Aleksandra Metelskiego i Marii Rzeczyckiej-Metelskiej, Zygmunta Burdzińskiego, Stanisława i Stanisławy Prokieszów, Marii Kamiańskiej i Felicji Bukowskiej;

- wykonano nowy sarkofag na grobie Felicji Krąkowskiej oraz ukończono odnowienie całej dwuosobowej kwatery grobowej Felicji i jej Matki (prace wykonane przy dodatkowym udziale funduszy z Wojewódzkiego Komitetu Pamięci Walk i Męczeństwa w Łodzi oraz z budżetu miasta Zgierza); odświeżono także znajdujący się nieopodal grób Heleny Bronowskiej (prace ukończono w roku 2011);

- oczyszczono i odnowiono nagrobek na wspólnej mogile Marii Kamiańskiej i Felicji Bukowskiej, zaś z zielonego nalotu oczyszczono także nagrobek Felicji Krąkowskiej; wykonano nowe upamiętnienie na zaniedbanym grobie Weroniki i Józefa Hierowskich, uporządkowano wolny plac przy kwaterze Pań Krąkowskich z przeznaczeniem docelowym na złożenie w niej ekshumowanych szczątków osób zasłużonych dla miasta pochowanych poza Zgierzem, gdy nie ma już bliskich osób do sprawowania opieki nad ich grobami;

- sfinansowano nowe upamiętnienie na symbolicznym grobie Bronisławy Czubakowskiej oraz w drodze wyjątku odnowiono rodzinny grobowiec dr Stefanii Kuropatwińskiej na cmentarzu w Siedlcach;

Z wyjątkiem dr. Stanisława Oleszy i Bronisławy Czubakowskiej wszystkie osoby, których groby objęto pieczęcią, były nauczycielami zgierskich szkół;

2) na Cmentarzu Ewangelickim – przeprowadzono kosztowną renowację XIX-wiecznego nagrobka Marie-Luise Meyerhoff; ponadto wykonano nowe upamiętnienie na grobie Emilii Balasińskiej z tablicą poświęconą Helenie Schmidt (obie panie były nauczycielkami).

Podjęwając decyzję o bezterminowości zbiórki wzięliśmy pod uwagę, że czekają nas nie tylko mniejsze prace upamiętniające, ale również nowe, trudne, bardziej kosztowne zadania (w wymagającym materiale, jakim jest piaskowiec). Na sfinansowanie takich prac mogą nawet nie wystarczyć pieniądze zebrane w jednym roku i konieczna stanie się ich kumulacja.

Obecnie przedstawiamy zamierzenia na najbliższe lata.

1) Na Starym Cmentarzu do podjęcia będą prace konserwatorsko-restauracyjne następujących nagrobków:

- Hieronim Świeżyńskiego – odnowienie zapowiadane już kilkakrotnie, obecnie po uszkodzeniu krzyża w czasie wichury w grudniu 2013 r. zadanie stało się bezwarunkowo wykonalne;

- grobowca Rodziny Kausik – znanego wszystkim, wykonanego z czerwonego piaskowca, najpiękniejszego nagrobka na tym cmentarzu;

- księży: Wawrzyńca Czekanowskiego, proboszcza kazuńskiego, Antoniego Gabryelskiego, przez 40 lat (1856-1896) proboszcza zgierskiej fary oraz Władysława Wierzbickiego, prefekta zgierskiego Gimnazjum.

Odkryliśmy też w pobliżu głównej alei kilka wykonanych kunsztownie z piaskowca nagrobków rodzinnych, które opieką zostaną objęte w następnej kolejności.

Obecnie regulujemy formalnie z Kurią Metropolitalną Łódzką status sprawowania opieki nad wszystkimi wymienionymi grobami: aby zostały zachowane na zawsze jako wyjątkowe dla Miasta dziedzictwo kulturowe i historyczne. Wszystkie nasze dotychczasowe działania miały pełną akceptację Kurii.

2) Na Cmentarzu Ewangelickim zgodnie ze wskazaniem władz cmentarza planujemy do wykonania w kolejnych latach następujące grobowce:

- Ernsta Wilhelma Moesa, zm. w 1840 r., w latach 30. dyrektora jednej z fabryk włókienniczych Fryderyka Wilhelma Zacherta (kw. 10, rząd 9, gr. 18),

- Gustawa Krystiana Zacherta, zm. w 1874 r. (kw. 10, rząd 3, gr. 31);

- Emila Remusa, członka pierwszego zarządu straży pożarnej w Zgierzu (kw. A, gr. 6-7).

Bliższe informacje o wymienionych osobach będziemy podawać, w miarę ich posiadania, przy kolejnych akcjach przed cmentarzami.

Jak zawsze liczymy na Państwa ofiarność. Wszystkim Ofiarodawcom dziękujemy za wsparcie naszych działań.

Wyremontowane groby są odtąd objęte opieką Miasta Zgierza.

Nasza zbiórka jest bezterminowa, czyli wpłaty darowizn przyjmujemy przez cały rok – kontakt z Przewodniczącym Towarzystwa Adamem Zamojskim: tel. 503 007726. Wpłaty można również dokonać na rachunek bankowy: Towarzystwo Przyjaciół Zgierza, 95-100 Zgierz, ul. 1 Maja 5 – nr rachunku

27 8783 0004 0019 1795 2000 0001

(z dopiskiem „Cmentarz”)

Oznaczenie grobów na Starym Cmentarzu objętych opieką
w ramach zbiórki publicznej

- 1 - dr Stanisław Olesza
- 2 - Zygmunt Burdziński
- 3 - Stanisława i Stanisław Prokieszowie
- 4 - Weronika i Józef Hierowscy
- 5 – Maria Kamiańska i Felicja Bukowska
- 5, 6 i 7 - Aleksander Metelski i Maria Rzeczycka-Metelska,
  - Włodzimiera z Jodłowskich Krąkowska i Felicja Krąkowska,
  - Helena Bronowska
- 8 – Hieronim Świeżyński
- 9 – Bronisława Czubakowska

Oznaczenie grobów na Starym Cmentarzu

Prace wykonane:

- 1 - dr Stanisław Olesza
- 2 - Zygmunt Burdziński
- 3 - Stanisława i Stanisław Prokieszowie
- 4 - Weronika i Józef Hierowscy
- 5 - Maria Kamiańska i Felicja Bukowska
- 6, 7 i 8 - Aleksander Metelski i Maria Rzeczycka-Metelska, Włodzimiera z Jodłowskich Krąkowska i Felicja Krąkowska, Helena Bronowska oraz wolny plac pod ekshumacje z cmentarzy poza Zgierzem
- 9 - Bronisława Czubakowska

Zamierzenia:

- 10 - Hieronim Świeżyński
- 12 - Rodzina Kausik
- 12 i 13 - ks. Wawrzyniec Czekanowski i ks. Antoni Gabryelski
- 14 - ks. Władysław Wierzbicki